



Политическа и социална интеграция
на мигрантските общности:

ПРОГРАМА ЗА ОБУЧЕНИЕ

Брюксел, декември 2012

Този доклад става възможен с финансиране на Европейската комисия. Въпреки това, становищата, изразени в този доклад, са изцяло на автора и Комисията не носи отговорност за каквото и да е ползване на съдържащата се в него информация.

Политическа и социална интеграция
на мигрантските общности:

ПРОГРАМА ЗА ОБУЧЕНИЕ

Увод

Важен елемент за участието на мигрантите е възможността техни дружества да обучават собствения си състав, членове и лидери на общността, за да разберат концепцията за участието на гражданите, основното разбиране на техните фундаментални права и как да планират кампания за повишаване на осведомеността по този въпрос. Този подход може да бъде един важен начин да се увеличи делът на мигрантите в местното участие, да се осигури развитието на лидерски умения за представители на мигрантските сдружения, както и да се осигури добро разпространение на информацията сред общностите на мигрантите.

Въз основа на опита от националните семинари, на резултатите от теренни проучвания и на мероприятията за обучение, пет европейски партньори и техните експерти разработиха програма за обучение, адаптирана към специфичните проблеми на участието на мигрантите от ЕС.

По-общо казано, тази програма има за цел да бъде инструмент за всяко сдружение, проявяващо желание да насърчава гражданите на ЕС да участват активно в демократичния живот на равнище ЕС или на местно ниво. Затова материалите в тази програма събират на едно място инструментите и методите, използвани по време на националните мероприятия за обучение, а така също и описание на обхванатото съдържание и причините за това.

Важно е да се отбележи, че тази програма е построена върху дейности, адаптирани към четири специфични мигрантски общности. Следователно, методите са ограничени по обхват и със сигурност не са универсални. Основната цел е да споделим нашия опит, така че те да могат да послужат като добри практики и да предоставят общи насоки за всеки участник, който би искал да ги възпроизведе и да ги адаптира към друга мигрантска общност.

1. Представяне на проекта

Целта на европейския проект „Достъп до права и гражданския диалог за всички“ е да се разгледа как гражданите на Европейския съюз (ЕС), пребиваващи в държава-членка на ЕС, различна от тяхната собствена, участват в демократичния живот на страната им на пребиваване и на ЕС като цяло. Освен това, проектът има за цел да увеличи наличната информация за европейските граждани, пребиваващи в държава-членка, различна от тяхната собствена, да им предостави стимули да гласуват и да се кандидатира на общински и европейски избори, както и да повиши осведомеността за основните права и борбата срещу расизма и ксенофобията. Освен това, тъй като присъствието на жените на ключови за взимането на политически решение позиции е често ниско, проектът има за цел да постави въпроса за необходимостта да се засили участието на женски сдружения от гражданите на ЕС, пребиваващи в държави-членки, различни от техните собствени.

За постигането на тези цели проектът проведе сравнително изследване, което анализира пет общности на европейски имигранти, и организира редица национални мероприятия за обучение в страните, участващи в проекта. Мероприятията за обучение бяха семинари по въпросите на демокрацията на участието за сдружения на граждани на ЕС, пребиваващи в държава-членка, различна от тяхната собствена. Резултатите от сравнителното изследване бяха засилени от съвместната работа с експерти. Това даде възможност на партньорите по проекта да подготвят и да адаптират модули за обучение за специфичните нужди на дадена общност във всяка участваща страна. Мероприятията за обучение бяха насочени към представителни сдружения на ненационални граждани на ЕС, и по-специално към женски асоциации, с намерението за засилване на участието на тези хора в демократичния живот на страната им на пребиваване и на Европейския съюз.

По време на участието в семинарите, както и при интервютата и срещите с изследователи и влиятелни членове на изследваните общности, ние установихме полезни методи за преодоляване на бариерите за участието и за защита на основните права на тези общности в страната им на пребиваване. Тази информация ще бъде полезна за други сдружения, които се стремят да насърчат европейското гражданство.

2. Мероприятията за обучение

Партньорските организации използваха мероприятията за обучение за разработване на семинари, фокусирани върху демократичното участие на влиятелни членове на общностите в Белгия, Франция, Италия, Испания и Гърция. Мероприятията имаха за цел да се даде възможност на ненационални граждани на ЕС, живеещи в тези страни, чрез повишаване на информираността им за техните права и насърчаване на участието им в политическия живот на страната, в която те живеят. Мероприятията също предоставиха възможност за насърчаване на респекта към различните култури.

Мероприятията за обучение предостави важно място за представяне и обсъждане на резултатите от сравнителното проучване и неговите препоръки с неговата целева аудитория. В частност, необходимо беше резултатите да достигнат до членовете на общностите, които най-вероятно могат да насърчат участието на граждани на ЕС, живеещи в други държави-членки на ЕС, да разпространят информацията относно защитата на правата на техните общности, и да се борят срещу дискриминацията и стереотипите, особено срещу тези по отношение на жените. Поради това беше важно да се предоставят на тези хора необходимите инструменти, за да посредничат между културите и да помагат за насърчаване на участието. За да стане това, ние започнахме със създаването на карта на съответните основни организации, включително медиите, и осъществяването на контакт с техни представители. В страни като Белгия ние също проучихме кандидатите, кандидатирали се на общинските избори. За да изберем нашите участници ние се фокусирахме върху женското участие поради важната роля, която жените играят в изследваните общности, но също така и за да се насърчи участието на жените и да се засилят техните права.

3. Съдържание

Мероприятията за обучение бяха проведени в рамките на два дни и бяха разделени на няколко сесии. През първия ден експерти направиха преглед на общата рамка и съдържанието на проекта, както и на общото състояние на проучваните общности с конкретен акцент върху политическите и трудовите права на европейските граждани.

Беше даден шанс на организациите, които подкрепят имигрантите или отделят специално внимание на техните общности, да се представят.

По време на втория ден партньорите организираха свои собствени мероприятия. Целта на тази сесия беше да им помогне да развият инструментите, от които се нуждаят, за да засилят своето политическо и социално участие и да насърчат достъпа до права и трудова заетост в страната им на пребиваване.

Обучителните сесии включваха няколко сдружения, които представят участващите в проекта общности или които се занимават с граждански права. Всеки от партньорите, участващи в проекта, възприе конкретна методология по време на мероприятиято на обучение.

4. Описание на мероприятията за обучение, организирани по време на проекта

Преди мероприятията за обучение всеки партньор по проекта идентифицира основните проблеми, пред които са изправени различните мигрантски общности. Според вида на съдържанието, предоставено в рамките на отделните семинари, и профилите на участниците, дейностите за обучение могат да бъдат разделени в четири категории: а) мероприятия за обучение, насочени към насърчаване на информираността и диалога по въпросите на гражданството и основните права сред мигрантските общности, б) семинари, целящи предоставяне на възможност за активно участие на мигрантските сдружения, в) мероприятия за обучение, насочени към насърчаване на ролята на социалната икономика сред мигрантските общности, и г) мероприятия за обучение, насочени към развиване на капацитета на имигрантските сдружения за разпространение и излъчване на информация за политическите права на мигрантите.

Например, един от основните проблеми, пред които са изправени сдруженията на румънските имигранти в Испания, е да получат и да са в състояние да разпространяват информация за основните права и по-специално относно правния статут на имигрантите. Ето защо целта на испанското мероприятие за обучение беше как да се

стимулират дискусии и дебати относно начините за популяризиране на информацията и диалога относно гражданството и основните права между мигрантските общности.

Полските имигранти в Белгия се сблъскват с проблеми, причинени от липсата на информация относно правата и отговорностите, свързани с гражданството на ЕС, и на контакт с белгийското общество. Затова идеята на белгийското събитие за обучение беше да се засилят знанията на представители на влиятелни полски сдружения за белгийската политическа система и да им помогне да се свържат с други белгийски сдружения и институции. Мероприятието допринесе за изграждането на капацитет на тези асоциации да участват повече в местния живот, предоставяйки им инструменти да разпространяват информация и да стартират нови проекти с подкрепата на мрежа на белгийски участници. Подобни теми бяха покрити по време на гръцкото мероприятие обучение за представители на български сдружения.

В Италия, местният партньор реши да предприеме малко по-различен подход чрез засилване на връзката между социално-икономическата интеграция и участието посредством социалната икономика. Представители на румънските мигрантски общности нямат познания върху трудовото законодателство и относно важността на гражданското участие на работното място. Поради това италианското мероприятие за обучение работи върху начините, по които кооперациите и социалните организации могат да бъдат ефективни методи за засилване на участието в обществения живот и за запазването на правото на работа.

Накрая, представителите на португалските общности във Франция, които се смята, че принадлежат към най-старата миграционна вълна в рамките на проекта, са изправени пред липсата на навици на „устойчиво гражданство“ и постоянно участие във френския социален и политически живот. Ето защо френското мероприятие за обучение бе насочено към изграждането на компетенции от страна на португалски сдружения във Франция да осъществяват кампании за повишаване на осведомеността с цел засилване на политическото и гражданското участие на португалската общност във Франция.

МЕРОПРИЯТИЯ ЗА ОБУЧЕНИЕ, НАСОЧЕНИ КЪМ НАСЪРЧАВАНЕ НА ИНФОРМИРАНОСТТА И ДИАЛОГА ВЪРХУ ГРАЖДАНСТВОТО И ОСНОВНИТЕ ПРАВА СРЕД МИГРАНТСКИТЕ ОБЩНОСТИ

ИСПАНСКОТО МЕРОПРИЯТИЕ ЗА ОБУЧЕНИЕ

Бяха проведени две мероприятия за обучение: едно в Тарагона на 31 май 2012 г. и друго в Барселона на 6 юли 2012 г. Първата сесия на семинара бе проведена в университета Rovira i Virgili и бе насочена към учени и професионалисти, които пряко или косвено работят с румънски сдружения или по въпроси, свързани с интеграцията на европейски права. Участниците включваха изследователи, докторанти, юристи и лидери на мигрантски сдружения.

Първи ден: 31 май 2012

В първия ден на обучението бяха проведени три сесии.

- 1) **Общо представяне:** Сесията започна с презентация на проекта „Достъп до права и граждански диалог за всички“ и резултатите от испанското национално проучване, което предостави основа за по-нататъшно обсъждане и анализ.
- 2) **Участие на мигрантите - добри практики и правни аспекти:** По време на втората сесия бе проведена кръгла маса с Angela Hurgoi, представител на Сдружението на румънската общност в Каталуня; Enri Aznar, технически представител на Технически отдел за миграция и гражданство в кметството на град Тарагона, и Diana Marin, частен преподавател по право от Universitat Rovira i Virgili. Те представиха своята работа и как това включва активното участие на мигрантите. Ораторите посочиха слабите и силните аспекти на своята работа и как те насърчават хората да се интегрират в местното общество. Diana Marin акцентира върху правните аспекти, които помагат на хората във всекидневния им живот, но също и върху тези, които предизвикват практически трудности. Тя представи също множество аспекти, които трябва да бъдат подобрени, в случай че трябва да бъдат засилени правата на местните хора и мигрантите.

- 3) **Практическото значение на гражданството на ЕС:** Третата сесия представляваше групов дебат относно аспектите, свързани с европейската интеграция на гражданите на ЕС и как се използват и споделят правата. По време на дебата участниците обсъдиха липсата на допирни точки между правните системи на различните страни. Експертът в областта на частното право обясни някои примери за правни въпроси, свързани с неприкосновеността на личния живот – като брака и развода – и начина, по който хората са засегнати от тях и могат да използват обикновеното частно право. Дискусията беше замислена като открит дебат, по време на който ораторите и публиката обсъждат тези въпроси и търсят общи перспективи.

Втори ден: 6 юли 2012 г.

Второто мероприятие за обучение се проведе в социалния център „Pati Llimona” в Барселона. Това мероприятие имаше по-широк фокус и беше отворено за професионалисти, мигранти и обществото. Методологията, която използва, беше подобна на тази от първия ден, но по-голямо внимание бе отделено на темата на обсъждане, тъй като имаше повече оратори и присъстваше по-широка аудитория.

Вторият ден също беше разделен на три сесии:

- 1) **Общо представяне:** Тази първа сесия беше използвана, за да представи данните на проекта.
- 2) **Възприемане на участието и интеграцията:** Втората сесия беше посветена на обсъждането на правата, демокрацията и участието. Участие в дискусията взеха Fernando Pindado – от под-дирекцията за насърчаване на качеството на демокрация на автономното правителство на Каталуня, и Florin Bojor – основател на Иберийската партия на мигрантите. Сесията продължи с дискусия за реалностите и стереотипите, свързани с румънската миграция. В дискусията взеха участие Miguel Pajares от University of Barcelona – изследовател-антрополог, специализиран в областта на румънската миграция, и Diana Dinu от Румънското сдружение за межкултурни посредници (Romanian Intercultural Mediators Association). Дебатите се състояха от кратко въведение от гостите, дискусия между ораторите и въпроси от публиката.

3) Мигрантски мрежи и политическо участие: Вторият ден на обучението беше заключителен, с кръгла маса с участието на Irina Sipetean – основателка на Асоциация Saoroma (Association Saoroma) и специалист по миграцията на ромите; Xavier Cubells, от Департамента по граждански права (Civil Rights Department) на кметство Барселона; и Diana Marín, професор по частно право от Universitat Rovira i Virgili. По време на заключителната кръгла маса беше проведена много интересна дискусия за създаването на политически партии за мигрантите като подходящо средство за насърчаване на тяхното участие в политическия живот; участниците обаче изразиха мнението, че такива партии застрашават съжителството. В същото време, бяха представени интересни инициативи – като, например, усилията, положени от кметството на Барселона, за намаляване на стереотипи по отношение на мигрантите, а също и дейността, развита от Асоциация Saoroma. Беше повдигнат отново въпросът за правните неравенства и бяха изразени както съмнения, така и общо приемане на необходимостта да бъде намерено практическо решение на проблема.

Основни въпроси, които бяха разгледани

- Насърчаване на гражданството на ЕС начин за интеграцията, въпреки трудностите, които това предполага.
- Утвърждаване на общи европейски закони за намаляване на различията между гражданите от различни страни и на практическите проблеми, които те причиняват.
- Предоставяне на информация за правния статут на имигрантите с цел насърчаване на гражданството.
- Насърчаване на политиките на интеграция и работа върху социалното и икономическото неравенство.
- Разглеждане на различните подходи на мигрантите към участието в политическия живот, за да се избегнат проблемите при съвместното съществуване.
- Интегриране на политики, които подкрепят ролята на мигрантските сдружения.
- Фокусиране върху по-малко интегрираните мигрантски малцинства.
- Насърчаване на европейската правна интеграция.

МЕРОПРИЯТИЕ ЗА ОБУЧЕНИЕ, НАСОЧЕНО КЪМ ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ОБЩЕСТВЕНО УЧАСТИЕ НА МИГРАНТСКИТЕ АСОЦИАЦИИ

БЕЛГИЙСКОТО МЕРОПРИЯТИЕ ЗА ОБУЧЕНИЕ

Белгийското мероприятие за обучение беше насочено към членове на полската общност, които биха могли да насърчат политическото и гражданското участие на други поляци, да разпространяват информация за защита на основните права на поляците и за борбата срещу стереотипите и съответната дискриминация, особено по отношение на жените. За осъществяване на събитието, PLS – организацията, която беше отговорна за неговото организиране, започна картографиране на основните полски организации в Белгия, включително полските медии; след това осъществи контакт със съответните представители. Освен това, PLS се свърза и с полските кандидати, кандидатирали се за следващите общински избори. При подбора на участниците групата беше съсредоточена около участието на жените поради важната роля, която жените играят в общността, но също така и за да се поощри участието на жените и популяризирането на правата на жените. Бяха включени също и влиятелни местни хора.

Обучението беше разделено на шест сесии:

Първи ден: 2 юни 2012 г.

1. **Общо представяне:** Обучителните сесии започнаха с представяне на общата рамка и съдържанието на проекта, както и на общото състояние на ненационалните граждани на ЕС от проучваните общности.
2. **Политическо участие:** След кратко представяне на целите на обучението и неговия контекст, участниците направиха преглед на текущото състояние на техните общности и идентифицираха проблемите, с които се сблъскват в ежедневието (дискриминация, сравнения с обществото- мнозинство в Белгия, положението на пазара на труда и др.). След това те се организираха в малки

групи и набелязаха основните проблеми, с които сблъсква полската общност в Белгия, преди да предложат решения на тези проблеми. След това участниците бяха поканени да изготвят символи на Белгия и на белгийския живот (като бира, шоколад, редици от апартаменти и др.) и да ги обяснят. Белгийският инструктор също представи идеята си за Полша чрез символи. Целта на тази дейност бе да деконструира стереотипи чрез обсъждане на реалностите от живота на белгийците и поляците. След това участниците обсъдиха своите разбирания за демокрацията и политическото участие. Резултатите от тези дискусии бяха обобщени и споделени сред участниците.

3. **Добри практики:** Организации с акцент върху гражданското общество и миграцията представиха своите дейности и резултати. По дидактически и практически начин бяха представени различни методи за участие. С цел сближаване на участниците с местните институции първият ден на обучението завърши с посещение в община Saint-Gilles. По-специално, Carlo Luycx, заместник-кмет на Saint-Gilles, отвори вратите на основните помещения на общината и обясни тяхната функция. Той също така приветства групата в своя кабинет, където упражнява своята ежедневна работа като кмет.

Втори ден: 9 юни 2012 г.

1. **Приложение на резултатите:** За да бъде затвърдена работата, извършена по време на първия ден, вторият ден от обучението започна с припомняне на наученото през предходната седмица. Сесията бе официално открита от консулското длъжностно лице на Полша в Белгия, който беше поканен да направи презентация на услугите, предлагани от консулството на полските сдружения от гледна точка на финансиране, контакти и обществено представяне. Презентацията на полския посланик бе последвана от реч на Myriem Amrani (координатор на местната мисия на Saint-Gilles за социално сближаване), който говори за значението на асоциативните мрежи и межкултурните контакти между сдруженията на местно ниво. Целта на това беше да се осигури информация относно помощта и наличните възможности за финансиране на нови и съществуващи проекти за подкрепа в тази област.
2. **Приложение:** Участниците имаха възможност да приложат на практика своите умения в областта на участието чрез симулации на реални ситуации и специфични проблеми. По-специално, участниците бяха помолени да посочат

черти на проект, свързан с тяхната общност. На създадените с тази цел малки групи беше поставена задачата за идентифицират и определят проект, насочен към подобряване на интеграцията и участието на поляците в Белгия, и по-специално на жените. Предложените идеи включваха театрални курсове за деца на френски и полски, организирането на смесена детска градина, както и кулинарно парти за жени от различни кулинарни култури. След това участниците бяха поканени да изберат основно заглавие на своя проект, който трябваше да бъде свързано с проблемите, установени по време на първия ден от обучението. След като бяха избрани проектите, всяка група представи своя проект с цел да бъде обсъдено как може да бъде приложен (цели, методи, целева група и др.).

3. **Оценка:** В края на семинара участниците имаха възможност да коментират качеството на обучението. Обучението бе високо оценен от всички участници.

Основни въпроси, които бяха разгледани:

Това са основно езиковите проблеми, липсата на контакти и мрежи с белгийското общество (особено сред сдруженията), общата липса на информация, както и административните тежести, които пречат на активното участие на полската общност в Белгия.

ГРЪЦКОТО МЕРОПРИЯТИЕ ЗА ОБУЧЕНИЕ

Гръцкото мероприятие за обучението беше организирано от Института за социални иновации (ISI) в Атина в офиса на Гръцко-българско сдружение за култура на 12 май и 13 май 2012 г.

С цел хората да бъдат насърчени да участват ISI изготви официална обява и отворена покана за обучителните сесии, които разпространи сред българската общност в Гърция 3-4 седмици преди започването на семинарите. Това включваше следното:

- Съобщение за пресата на български език до всички български вестници; обявата-покана беше публикувана във вестник „България днес“.

- Обявата на ISI бе публикувана на интернет-страниците на различни групи и сдружения на българи, живеещи в Гърция, както и на съответните страници във Facebook.
- Съобщението беше изпратено също и до българското посолство в Атина с молба да бъде препратено до всички български сдружения.
- Организацията „Гръцко-българско сдружение за култура“ изпрати лични покани на своите членове и приятели, както и на ключови членове на българската общност в Атина.

Програмата за обучение беше разделена на две части:

Първа част:

1. **Сложната политическата система на Европейския съюз:** Тази сесия предостави обща информация за институциите на ЕС, за политическите, социалните и икономическите права на европейските граждани, както и за Хартата на основните права. Беше разгледана също ролята на гражданското общество в договорите на ЕС и в политически контекст.
2. **Граждански диалог и демокрация на участието:** Тази сесия предостави информация относно гражданския диалог и начина, по който той може да осигури глас на европейските граждани. Беше показано на участниците, че гражданският диалог и демокрацията на участието са ключови елементи в политическия модел на ЕС и че Договорът от Лисабон може да бъде средство, чрез което да се даде възможност за пряко участие в процеса на взимане на решения.

Втора част

1. **Участие в гражданския диалог и в процесите за взимане на решение на национално и на европейско равнище:** Тази сесия представи значението и важността на участието по отношение на интересите на ненационални граждани на ЕС, пребиваващи в други държави-членки, различна от тяхната собствена. Участниците научиха различни инструменти и методи за участие и бяха запознати с основните организации на гражданското общество, които работят на европейско ниво.
2. **Участието на българските граждани на местните и европейските избори в Гърция:** Тази сесия беше фокусирана върху участието на българската общност

на местните и европейските избори. Участниците установиха пречките, които са им попречили да упражнят своите политически права (институционална рамка и процедури, и др.). Беше подчертана ролята на жените в този процес чрез споделянето на личен опит.

3. Българските емигранти в Гърция и техните сдружения: Тази последна сесия даде оценка на ролята на мигрантските сдружения за насърчаване на българското участие. Участниците обсъдиха ролята, възможностите и бъдещето на тези организации.

Важно е да се отбележи, че присъстващите оцениха мероприятиято за обучение и бяха щастливи от методите, които бяха използвани. Съществуват убедителни доказателства, че събитието е довело до увеличаване на доверието и знанията относно упражняването на правата, свързани с политически и социални въпроси. Въпреки че съществува по-малко доказателства за директен ефект от събитието върху собствените практики на лицата и тяхната способност да повишат осведомеността сред други българи, които живеят в Гърция, бъдещи данни може да докажат обратното. Така например, организаторите на сходни бъдещи мероприятия за обучение могат да изследват, например, дали проблемът за трудовите права може да бъде включен в един по-структуриран формат на дейности за обучение, насочени към сдружения на българската общност.

Що се отнася до съдържанието на бъдещи мероприятия, българските сдружения в Гърция и резултатите от тези семинари показват, че обучението трябва да бъде съчетано с развитието на силна мрежа между участващите хора. По този начин информацията за ненационални граждани на ЕС би могла да предостави нови възможности за увеличаване на социалните мрежи и обучение, споделяне на материали и опит, както и за преодоляване на индивидуални и организационни пречки, които иначе ограничават достъпа до информация за политическите и социалните права. Силно се препоръчва по-нататъшното проучване на това как да бъдат използвани информационните материали, подготвени за семинарите, например, чрез интернет. Би било важно също така да се гарантира ангажираността на влиятелни членове на българската общност при планирането на етапи от последващи събития.

Участниците направиха следните предложения за това как могат да бъдат подобри атрактивността и полезността на дните за обучение:

- Включване на повече теми, свързани с трудовите права и свободното движение на хора в ЕС.
- Обсъждане и обяснение на административните процедури за регистриране на ненационални граждани на ЕС на местни и европейски избори.
- Предоставяне на информация относно националните и европейските органи, отговорни за разглеждане на жалби или искания от ненационални граждани на ЕС, които се преместват в друга държава-членка на ЕС.

Основни въпроси, които бяха разгледани:

Двата дни за обучение с членове на сдружения, принадлежащи към българската общност в Гърция, предостави някои важни констатации относно възможностите, а също и пречките, с които се сблъскват ненационални граждани на ЕС, желаещи да упражнят своите политически и социални права в Гърция. Освен това мероприятията доведе до важни изводи за това какво е необходимо, за да се повиши тяхното участие в политическия живот на приемащата страна: повече информация и инструменти за повишаване на осведомеността.

По време на дискусиите, проведени като част от обучителните сесии, членовете на българските сдружения посочиха, че упражняването и използването на политическите и социалните права от ненационалните граждани на ЕС в повечето случаи не са пречатствани от правни проблеми, а от субективни причини като, например, липсата на подходяща информация и ниската степен на информираност.

По-конкретно, участниците заявиха, че основните причини за слабото упражняване на тези права са:

- Ниски нива на осведоменост и информация сред българските имигранти, живеещи в Гърция, по отношение на техните политически и социални права като граждани на ЕС.
- Ниски нива на осведоменост и информация сред служителите в държавните институции и гражданското обслужване по отношение на правата на ненационалните граждани на ЕС, които живеят и работят в Гърция.

- Липсата на адекватна информация на български език по правни и други въпроси (трудова ангажираност, социално осигуряване, гражданско общество), касаещи българските граждани, които живеят и работят в Гърция.
- Злоупотребата с власт и липсата на професионална компетентност сред ключови хора като адвокати и държавни служители.

Освен това, участниците направиха редица по-обща препоръки за това как да се повиши общата осведоменост и степента на информираност сред българската общност в Гърция по отношение на участието в социалния и политическия живот. Те включват:

- Провеждане на семинари или работни срещи на месечна основа за Европейския съюз (структура, институции, политики за свободно движение и др.) и за социалния и политическия живот на Гърция. Следва да бъдат включени и представители на държавните органи.
- Разработване и провеждане на информационни служби като част от сдруженията, принадлежащи към българската общност, така че да се осигури помощ и възможност за смекчаване на последиците, когато бъдат нарушени политическите и социалните права на българските имигранти.
- Публикуване на информационен материал (брошури и др.) върху социалните и политическите права на българите, които живеят и работят в Гърция.
- Сътрудничество с местните власти за разпространяване на съответна информация към ненационалните граждани на ЕС, живеещи в Гърция, чрез сайтове на местните власти и информационни гишета.

МЕРОПРИЯТИЯ ЗА ОБУЧЕНИЕ, НАСОЧЕНИ КЪМ НАСЪРЧАВАНЕ РОЛЯТА НА СОЦИАЛНАТА ИКОНОМИКА СРЕД МИГРАНТСКИТЕ ОБЩНОСТИ

ИТАЛИАНСКОТО МЕРОПРИЯТИЕ ЗА ОБУЧЕНИЕ

Италианското мероприятие за обучение се проведе в Рим, в института Sacro Cuore, на 16 юни и 5 юли 2012 г. Мероприятието бе озаглавено „Повишаване на осведомеността относно достъпа до права и граждански диалог на румънската общност в Италия“. То имаше за цел да повиши осведомеността сред културните медиатори, представители на сдружения, и хората, които работят пряко с румънската общност в Италия, за социалните, гражданските, политическите и трудовите права. Общата цел бе да се даде възможност на хората, които са близо до румънската общност, да насърчават румънците да участват повече в италианския граждански и политически живот.

Съдържанието на мероприятието за обучение беше обсъдено и организирано по време на работен обяд през февруари 2012 г. Мероприятието за обучение трябваше да се съсредоточи върху два основни въпроса: оказване на подкрепа на румънската общност в Италия за разбиране на гражданските и политическите права, както и предоставяне на информация относно техните права да работят и да участват в гражданското общество чрез работа. Беше организирано еднодневно мероприятие за обучение и по двата въпроса.

Всеки ден на обучение бе разделен на три основни сесии:

На първата сесия експерти предоставиха на участниците преглед на общата рамка на проекта и съдържанието, както и положението на румънската общност в Италия с конкретен акцент върху политическите и трудовите права на европейските граждани. Втората сесия беше използвана, за да бъдат представени инструменти, които могат да подобрят достъпа на румънската общност до социалните, гражданските и

политическите права и заетостта. В италианския случай тези инструменти включваха социалното предприятие и консорциумите на социални предприятия, сдруженията и синдикатите. Третата сесия имаше за цел да покаже най-добрите практики и полезни начини за използване на инструментите, които бяха представени по време на втората сесия. Това беше направено чрез интервюта с румънски граждани, които явно са в най-добрата позиция да опишат проблемите, пред които са изправени.

Първи ден: 16 юни 2012 г. Засилване на правата на мигрантите и участие в политическия живот

Първият ден на обучението бе посветен на положението на румънските граждани в Италия. Мероприятието за обучение бе насочено към медиатори, представители на сдружения и религиозни хора с тесни контакти с имигрантските общности. През първия ден взеха участие тридесет и седем медиатори, работещи в Италия и Румъния, и представиха положението на румънската общност в Италия. Те подчертаха основните проблеми на общността и демонстрираха възможните решения.

По-специално, първият ден на обучение обхвана:

- 1. Общото състояние на румънската общност в Италия:** Въведение към тази първа сесия бе направено от Antonio Ricci, автор на *dossier statistico immigrazione caritas/migrantes*, който обясни положението на румънската общност в Италия. Simonetta Bormioli, социолог, отговорна за изследователския проект PROCHILD в Рим, разказа за опита си с румънската общност в провинция Рим, описвайки положението на мигрантските семейства и по-специално – положението на децата, техните проблеми и техните права. Mihai Muntean, генерален секретар на румънската партия в Италия, говори за политическите права за участие и гражданските права на европейските граждани; специален акцент бе поставен върху правата на румънците като европейски граждани в Италия.
- 2. Инструменти за подобряване на участието:** Anna Stanescu, президент на кооперацията *Risvolti*, започна втората сесия и обясни как кооперациите и социалните предприятия са ефективни методи за участие в гражданския живот и в защита на правото на работа. Miruna Cajvaneanu, журналист от HotNews.ro / Gazeta Românească Italia, предостави допълнителна обща информация към опита

на Anna Stanescu, говорейки за кооперациите, които не са били толкова успешни, и причините, поради които те не работят, включително подробности за трудните отношения с местните институции. Тя предостави също информация за сдруженията по принцип и как те могат да подобрят гражданското участие на европейските граждани. И накрая, Dana Mihalache, президент на *Associazione Socio-Culturale Spirit Romanesc*, приключи деня, подчертавайки значението на ролята, която играят културните медиатори в засилване на участието на румънските граждани в италианския граждански и политически живот.

Втори ден: 5 юли 2012 г. Трудовото право и значението на гражданското участие в работата.

Вторият ден на мероприятиято бе посветен на състоянието на трудовата заетост на румънските граждани. Този ден за обучение бе насочен към културните медиатори, представители на сдружения, както и към синдикалисти и потенциални предприемачи и социални предприемачи.

Двадесет и двама културни медиатори, учители и представители на сдружения присъстваха на втория ден на обучението. Той бе разделен на следните четири сесии:

1. **Икономическа интеграция и ролята на синдикатите:** Въведение към първата сесия бе направено от Rando Devole, социолог, журналист и национален секретар на FAI – CISL, който говори пред участниците за ролята на профсъюзите и защитата на работниците-имигранти. В частност той фокусира своето изказване върху ролята на профсъюзите и потенциалните начини за интеграция в границите на редовните и законни рамки. Той също така подчерта важното значение на повишаването на активното гражданство чрез легална работа като форма на социална интеграция. След презентацията на Rando Devoles, Maria Mora, изследовател в *Osservatorio migrazione – CGIL*, говори за правната рамка за имигрантите в Италия с акцент върху ролята на профсъюзите и защитата на правата на работниците. Тя предостави преглед на положението на румънските работници в Италия, тяхната връзка с пазара на труда, договорите, участието и тяхното възприемане на профсъюзите.

- 2. Социалните предприятия като средство за засилване на участието:** По време на втората сесия Ferdinando Firenze от *Connecting People* обясни как и какви средства могат успешно да бъдат използвани за запазване на трудовата заетост чрез дейностите, ръководени от социалното предприятие и социалните консорциуми. Той представи различните начини, по които правителствени агенции и консорциуми на социални кооперации могат да работят в подкрепа на имигрантите по трудово-правни въпроси. Той се спря по-специално на опита на неговата организация, която е консорциум от социални кооперации и сдружения, създадени за да посрещат, подпомагат и предоставят подкрепа на имигрантите в Италия.
- 3. Добри практики:** На третата сесия, посветена на придобития опит, представяне направи Iulian Braniste, директор на *Group Europa Senza Confine* и член на Европейския парламент на предприятията (EPE) в Брюксел, разказа за собствения си опит като румънски предприемач в Италия, включително за трудностите и успехите. Като член на EPE той направи преглед на гражданския статут на румънски работници в цяла Европа.
- 4. Разпространение от уста на уста:** На последната сесия Pierluca Ghibelli, координатор на международни проекти в CGM, обобщи двата дни като подчерта значението на трудово-правните въпроси по отношение на участието на имигрантите в ЕС – в този случай румънците – в италианското политическо и гражданско общество. Той благодари на културните медиатори за тяхното участие и ги насърчи да разпространяват от уста на уста сред общностите, в които работят, използвайки информацията, която са получили по време на сесии за обучение. Според него това ще насърчи румънското участие и ще повиши осведомеността сред общността за техните права като граждани на ЕС.

Участниците високо оцениха сесиите за обучение. Мероприятия бяха насочени към културни медиатори, сдружения, синдикалисти, предприемачи и социални предприемачи.

Целта на мероприятиято бе да предостави на участниците инструменти, които могат да засилят участието на румънската общност и да повишат осведомеността за техните социални, граждански и политически права в Италия, включително правото на труд. Участниците включваха хора от социалните предприятия и консорциумите от социални предприятия, сдружения и синдикати. Сесиите за обучение бяха обогатени с

представянето на най-добрите практики и използването на инструменти, представени по време на втората обучителна сесия, за интервюиране на румънски граждани, които явно са най-добре позиционирани да опишат проблемите, които ние целяхме да решим.

МЕРОПРИЯТИЕ ЗА ОБУЧЕНИЕ, НАСОЧЕНО КЪМ РАЗВИВАНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ НА МИГРАНТСКИТЕ СДРУЖЕНИЯ ДА РАЗПРОСТРАНЯВАТ И ИЗЛЪЧВАТ ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО МИГРАНТСКИТЕ ПОЛИТИЧЕСКИ ПРАВА

ФРЕНСКОТО МЕРОПРИЯТИЕ ЗА ОБУЧЕНИЕ

Френското мероприятие за обучение се проведе на 29 и 30 октомври 2012 г. в Париж.

Първи ден: 29 октомври 2012 г.

Първият ден на обучението започна с представяне на проекта от Arnaud Breuil, директор на ICOSI. След това Jorge de Portugal Branco, представител на социалната служба в португалското посолство, представи историята на португалската имиграция във Франция и интеграцията на общността в страната. Това бе последвано от дискусия относно националното проучване на португалската общност, което бе изготвено като част от сравнителното изследване. Първият ден на обучението завърши с презентация, направена от представител на *League of Human Rights* (project citizen voting), и обсъждане на концепциите за гражданството, гражданския диалог и демокрацията на участието и техните практически приложения.

Втори ден: 30 октомври 2012 г.

Вторият ден от обучението започна с представяне от Marie-Hélène Euvrard, заместник-председател на CCPF, по въпроса за времето на обмена и възможните области за подобрене, с които да се засили политическото и гражданското участие на португалската общност във Франция. Това представяне беше последвано от дискусия сред участниците. Тези дейности бяха използвани, за да планира кампанията за повишаване на осведомеността, разработена по-долу.

Насоки за осъществяване на кампания за повишаване на осведомеността

Кампания за повишаване на осведомеността се фокусира върху участието на гражданите. През 2014 г. във Франция ще бъдат проведени местни и европейски избори. Кампанията ще започне с фокус върху местното ниво, преди да се премине към европейското ниво.

През дните за обучение бяха отбелязани следните моменти:

1. Аргументите трябва да бъдат практически:

Заклученията от проучването на португалската общност във Франция показват, че трябва да разработим ясни и конкретни аргументи и действия. Ние трябва да предизвикаме португалската общност и да открием това, което пряко засяга всекидневния им живот. Това може да стане по следния начин:

- Осигуряване на пет основателни причини да гласуват (например, какво ще стане с вашите данъци).
- Осигуряване на необходимата практическа информация за това как да се регистрират в изборителните списъци (къде, кога и как).
- Създаване на списък с най-често задаваните въпроси и предоставяне на отговори към тях. Тази информация трябва да бъде достъпна за всички на интернет-страница или в социална мрежа.
- Деконструиране на общите вярвания и предразсъдъци, които португалците имат за политиката: тези моменти също трябва да бъдат предоставени на разположение в интернет.

2. Разработване на кампанията:

- Разпространяване на листовки.
- Осигуряване на брифинги.
- Присъствие на важни събития на общността. Искане до консулството за графика на срещите, които се провеждат от сдруженията през 2013 г.
- Осигуряване на препоръки.
- Информиране на обучаваните представители на сдружения за начина на регистрация за гласуване и за най-често задаваните въпроси относно

гласуването, така че да могат да предоставят точна и пълна информация на португалската общност.

3. Засилване на кампанията за повишаване на осведомеността:

- Посредством културните сдружения, студентите, учителите, местните политици. 20% (1 милион) португалци участват в сдружения. Как можем да достигнем до други хора?
- Чрез медиите: радио спотове, кръгли маси (радио станции като Clermont, Bordeaux, Lyon, Cergy - RGB).
- Социални мрежи (Facebook, Twitter).
- Младите хора: Френско говорещите португалци често са на над петдесетгодишна възраст. Младите хора трябва да бъдат насърчавани да информират своите родители за техните права. Това означава наличие на присъствие на събития като концерти и сдружения, ангажирани с младежката култура.
- Институционални канали: Общностите трябва да бъдат ангажирани в основни места, които предоставят средствата за разпространение на информация. Посолства и консулства. Кметства и консулства са често посещавани от имигрантите.
- Образование: португалските учители могат да предоставят информация, когато се срещат с родителите; университети и студентски мрежи. Би било полезно да се създаде национална карта на местата, които биха могли да бъдат използвани за предоставяне на информация за кампанията. Целта ще бъде да обедини различните участници в същия район и да се постигне максимална ефективност на кампанията.

Тези препоръки бяха съставени заедно с всички участници. Всяко сдружение сподели своя опит и предостави своето становище относно различните начини за повишаване на осведомеността сред португалската общност.

Двата дни на обучение дадоха също възможност за обмен на мнения относно това как да се планира една успешна кампания за повишаване на осведомеността.

СЪВЕТИ за инструктори

Въз основа на опита на организацията от дейностите по обучение, ние бихме предложили следните съвети за инструктори и една обща структура, която да се има предвид при организиране на подобни мероприятия за обучение.

Съвети за инструктори

Насочете вашите действия: Не се опитвайте да бъде твърде обширен. Едно добре подготвено специфично мероприятие обикновено е по-успешно.

Изберете темите: изберете ги според участниците, които очаквате да присъстват.

Бъдете гъвкави: организирайте вашите мероприятия добре, но бъдете готови да ги промените.

Информирайте участниците: информираните участници са оправомощени участници. Ясната комуникация за практическите аспекти на обучителните сесии ще вдъхне увереност на участниците. Уверете се, че те познават предмета на обучението, мястото, където ще се проведе (предоставете карта, ако е необходимо), неговата продължителност, график, необходимото оборудване и храна и напитки, които ще бъдат на разположение.

Активно участие: опитайте се да включите участниците в семинара.

Потърсете сътрудничество: включете членове на местната общност. Те могат да помогнат за разпространяването на информацията и да действат като силен глас, който може да увеличи очакванията.

Интегриране: прилагане на теоретичните познания в практически опит.

Намерете съответни говорители с необходимата информация: успешен опит, полезни знания, практически контакти.

Обща структура на мероприятияето за обучение

ЦЕЛ

Повишаване на информираността на участниците за техните граждански права в ЕС и насърчаване на тяхното участие в политическия живот на страната им на пребиваване, като същевременно се насърчава межкултурното уважение.

ОРГАНИЗАЦИЯ

Дейностите при тези примерни обучения са организирани в сесии, разпределени в рамките на два дни. Участниците са предварително информирани за програмата на семинара. От тях се иска също да потвърдят своето участие.

РАЗВИТИЕ

През първия ден експерти предоставят на участниците преглед на общата рамка на проекта и съдържанието, както и на общото състояние на съответната общност със специфичен фокус върху политическите и трудовите права на европейските граждани. Първият ден е също на разположение за организациите, ангажирани с подкрепата на имигрантите или с конкретен акцент върху тяхната общност, да представят себе си и своята работа.

През втория ден дейностите са по-специфични и пряко свързани с основната цел. Целта е на участниците да бъдат осигурени инструменти, които могат да подобрят тяхното политическо и социално участие и да подпомогнат социалния, гражданския и политическия достъп до права и трудова заетост в страната им на пребиваване.

КОМЕНТАРИ

Всеки участник си тръгва с набор от документи, съдържащи презентациите, направени от различните говорители, информация за сдруженията, които са присъствали, брошура за общинските избори на собствения им език (в случая на Белгия участниците получиха информация на полски език), както и списък на полезни контакти и потенциални партньори за разработване на бъдещи проекти или получаване на помощ.

Заклучителни мисли

В края на обучителната сесия участниците изразиха своите становища за качеството на семинарите. Реакциите бяха много положителни; участниците съжаляваха единствено за липсата на време в сравнение с обема на информацията, която им е била предоставена. Много от участниците изразиха желание да отделят повече време за дейностите.

Целта на мероприятията за обучение бе да се даде възможност на участниците да разберат избирателната и демократичната система на страната им на пребиваване и да насърчи интеграцията и участието на самите общности. Освен това, обучението имаше също за цел да мобилизира общностните мрежи и трансфера на знания към общностите.

На практика, модулите за обучение насърчиха участниците:

1. Да споделят, сравняват и популяризират социалното участие.
2. Да поставят под въпрос собствените си предразсъдъци и да установяват лостове на интеграция и участие в общностите, намиращи се в страната им на пребиваване.
3. Да открият, анализират, установят и приложат най-подходящия инструмент за всяка ситуация.
4. Да проектират, планират и опишат възможните решения за проблемите, които въпросната общност среща.
5. Да споделят познания в рамките на тяхната общност в страната им на пребиваване